

Posudek oponenta na bakalářskou práci Venduly Prokúpkové *Svrchovaná moc: Proces utváření politického myšlení ve středověku až po zrod suverénního vladaře*

Kolegyně Prokúpková se pustila do neobyčejně zajímavého – a dodejme: obtížného – tématu. Jestliže pojem suverenity bývá spojován s 16. století a s reflexí italských městských států na jedné straně a náboženských konfliktů na straně druhé, autorka se rozhodla pro jakousi genealogii pojmu suverenity – vysledování jeho možných zdrojů v pracích středověkých autorů, jejichž dílo se překrývá s politickou filozofií, tedy především teologů a právníků. Práce se vesměs překrývá s lineárně historickým popisem sporů mezi světskou a církevní mocí, dějiny těchto sporů tvoří v zásadě osnovu práce, namísto toho, aby autorka postupovala podle jednotlivých problematik. Zopakujeme si historická fakta, která již známe – jako třeba, že Jindřich IV. chodil bos kolem hradu Canossa (s. 11), že Filip Sličný uvěznil papeže Bonifáce (s. 29), případně že papežskou moc oslabilo schizma (s. 32) – kupodivu už ne, že Fridrich II. měl díky svému dvoru v království obojí Sicílie přístup k dobovým arabským myslitelům a že to mělo zajímavý vliv na středověké politické myšlení (postava Fridricha II. je v práci pouze zmíněna – viz s. 26). Až na tato historická fakta jsou spíše navěšeny jednotlivé ideologické posuny.

Jedním z problémů posuzované bakalářské práce je velmi zúžená literární báze z níž autorka vychází. Primární prameny (politicko-filozofické texty středověkých autorů) se rozhodla nečíst, což je prohřešek v případě práce, který se jim věnuje, stěžejí pochopitelný. Autorka rovněž příliš nekonfrontuje pohled prací zaměřených na dějiny středověké politické filozofie s širší medievalistickou literaturou, ač by se zde přímo nabízelo např. využití prací Jacquese Le Goffa.

I v případě textů, s nimiž autorka pracuje, ale práce trpí problematickými momenty. Na prvním místě to je (abychom použili ošklivý, leč výstižný anglicismus) „podcitovanost“. Autoři kolegyni Prokúpkové slouží spíše jako zdroje citací (někdy až příliš rozsáhlých vzhledem k tomu, že na nich neilustruje vlastní teze, ale používá je prostě jako informační doplnění), když ale ve svém vlastním textu uvádí informace, je to velmi často bez jakéhokoli zdroje.

Práce je psána vcelku kultivovaným jazykem, s pouze malým množstvím chyb. Jako příklad občasných překlepů můžeme uvést slovo „aristotelových“ s malým a na s. 7 a „Aristotelismus“ s velkým A na s. 16.

Autorka mohla napsat opravdu velmi zajímavou práci – pokud by se skutečně alespoň částečně utkala se středověkou materií, již přislíbujíc zkoumat. Takto je třeba konstatovat, že její práce je torzem, spíše prozkoumáním terénu před prací, již přislíbujíc její název, než touto samotnou prací, a to navíc prozkoumáním terénu, které rozhodně není prosto i systematických chyb (formálně jej zásadně sráží již zmíněná „podcitovanost“). Je to škoda, protože formulační kultivovanost autorky i některé postřehy naznačují, že má na víc. I toto ohledání ostatně splňuje nároky kladené na bakalářskou práci – soustředěný, strukturovaný a inteligentní výklad fenoménu, práce s odbornou literaturou (byť s jejím kriticky malým množstvím), kladení odborných otázek a jejich zodpovězení. Práci proto navrhuji hodnotit známkou *dobře*.


Ondřej Slačálek